

Apostladagen, 8/6

Matt 16:13-20 Jesus är Grunden för vår kristna identitet och för vårt apostlauppdrag

Dagens tema är "sänd mig". Dagens text, som vi strax ska läsa, handlar bland annat om själva grunden för denna önskan att bli sänd av Gud. För att bli en apostel, en utsänd så måste någon vara utsändare. Substantivet apostel hänger samman med verbet apostellå, och för ett verb krävs ett subjekt någon som handlar, Gud. Men vad krävs det för att bli utsänd av Jesus, vad krävs det för att vara en kristen helt enkelt.

I samhället definierar vi oss själva och andra utifrån en mängd faktorer. Yrke, ålder, familj, förmögenhet, kön osv. Det som avgör hur vi ser på oss själva och andra utgår från olika egenskaper. Egenskaper från antingen vad personen i fråga själv gör, det faktum att min bror snickrar som yrke gör honom till en snickare, eller som utgår från vad andra gjort eller gett, jag är ett Lööv på grund av mina föräldrar och det är deras gener som gjort mig till exempelvis en blondin. Dagens text handlar om identitet, Jesus och för dem som vill följa honom. Låt oss läsa dagens text.

Men i dagens text så kan vi också se att det för oss som vill kalla oss för kristna finns en helt annan logik för vår identitet än den som råder i samhället i övrigt. Det är inte för att vi går i kyrkan eller för att vi ber och sjunger psalmer som vi är kristna. Knappast heller för att vi är födda i vad som kallas ett kristet land, eller för att vi kanske har kristna föräldrar, det finns inga kristna gener. Vår identitet som kristna utgår från vem Jesus är, inte vem vi eller någon annan är. Den utgår från egenskaper som är hans och inte från några som är våra. Genom en beskrivning av vem Jesus är, vem vi tror att han är, så skapar vi vår identitet som kristna. Vi är kristna för att Jesus är Messias, den levande Gudens son. I detta finns en härlig befrielse, en vetskap att det är Guds handling som är grunden för mig som kristen. Vi behöver inte själva forma oss själva utan kan vila i Guds storhet. Nu kan man givetvis invända att det går att tro detta men ändå välja att inte följa Jesus. Och teoretiskt kanske det är så men de enda som gör så i bibeln är onda andar och jag är övertygad om att ett möte med Jesus som Messias förvandlar alla människor. Om man tror att Jesus är Messias, den levande Gudens son så öppnar man på dörren i sitt hjärta och jag tror att Gud är väldigt snabb att skuta in foten i springan så att den inte går att stänga.

När Jesus frågar lärjungarna om vem folket säger att han är så är det mer än för att han skulle vara nyfiken. Det är i själva verket inte Jesus egen identitet som formas i berättelsen utan lärjungarnas. Genom sin enkla fråga ställer Jesus den mest grundläggande frågan av alla till lärjungarna, vem är du? Paradoxalt nog ställs denna existentiella fråga på sin spets genom frågan om någon annans identitet och inte, som man skulle kunna förvänta sig, den egna. Detta är en logik som strider mot den vardag vi är vana vid, och som jag precis beskrivit. Lika underligt som underbart framstår Jesus identitet på detta sätt som grunden för vår egen. Precis som bara Gud kan göra oss till sina utsända så är det bara han som gör oss till kristna.

Vi kan tydligt se vad denna logik betyder genom att studera Petrus i denna text och de tre följande verserna. Texten mynnar ju ut i en beskrivning av vem han är. Det är det som är resultatet av beskrivningen av vem Jesus är, att Petrus identitet formas. Och efter att ha proklamerat vem Jesus är får han mota en fantastisk gåva av Jesus. Han, mannen som inte hade tro nog att följa Jesus på vattnet, får namnet klippan. Och bekännelsen han ger får Jesus att ge honom nycklar till himmelriket. Nycklar som inte ges honom som person men som representant för den trosbekännelse som gör oss till kristna.

Men om vi läser de tre efterkommande verserna så kan vi också se en helt annan beskrivning av Petrus. Håll dig på din plats, Satan. Detta är sannerligen ord och inga visor. Man kan riktigt se hur Petrus styrkt av att precis blivit kallad för klippan tar Jesus avses för att förebrå honom. Och nu står han sågad vid fotknölna och kliar sig huvudet undrandes vad som egentligen hände. Hur kunde han gå från att ges himmelrikets nycklar och beskrivas som hela kyrkans klippa till att kallas för Satan? Jo det som sker i och med Petrus bekännelse är inte frukten av vem han är eller vad han gjort. Hans styrka som en klippa och värdighet som nyckelbärare föds ur ett enda faktum, bekännelsen av vem Jesus är.

När vi förstår denna kristna identitetsskapande logik så kan vi också förstå hur vi idag ska kunna leva samma liv och vara lika fromma som de troshjältar vi läser om i bibeln. Också du och jag kan bli till en klippa för kyrkan, också du och jag kan föräras nycklarna till himmelriket. Varför, jo för att Jesus är den samme idag som han var då. Det är hans identitet som är grunden för vår, inget annat. Vår svaghet är hans styrka. När vi står starka, när vi

känner att detta har jag kontroll över, nu klarar jag mig själv, det är då vi är illa ute. Men när vi svaga vilar ut mot Jesus bröst då kan också vi bli troshjältar värdiga att kallas för klippan. Kanske behöver vi påminna varandra om vad vi tror, att Jesus är Messias, den levande Gudens son.

Vi kan nog lätt glömma bort vem Jesus egentligen är. Man blir liksom van vid den där trevligt leende och lagom skäggige mannen som tittar ner på oss från olika tavlor som hänger i våra kyrkor. Eller det sött nyfödda barnet som tittar upp från krubban. Korset, det är ju tomt, så där behöver vi inte konfronteras med någon bild av Jesus som väcker allt för starka känslor. Men Gud väcker starka känslor och upprör.

I det templet som fanns i Jerusalem på Jesus tid fanns det olika nivåer, Ju längre in i templet man kom ju färre var det som var tillåtna att vistas där. Och långt in låg det allra heligaste, dit gick endast överste prästen en gång om året med ett rep runt magen och en eller flera klockor på sig. Klockarna skulle ge ljud när han rörde sig så att man visste att han levde, och om han skulle dör så hade man repet för att kunna dra ut prästen.

Judarna har än idag en gudsbild där Guds storhet och gudsfruktan är tydligare än i vår kristna tro. Kanske behöver vi ibland påminnas om vem Gud och Jesus är. Att inte bara kärlek och vänskap är grunden i vår Gudsrelation, även om dessa är viktiga, men att också respekt och kanske underkastelse faktiskt har en plats. Paulus han kallade de kristna för slavar under Gud (Rom 6:22). Genom Jesus offer har vi gjorts till Guds barn och arvingar, det kan vi också läsa, men det finns också en storhet, ett främlingskap hos Gud som vi inte får glömma bort. När vi börjar tro att vi förstår Guds väsen, när vi börjar tänka att vi genom att göra vissa saker per automatik kan vänta oss vissa resultat då är vi snubblande när att tro oss kunna kontrollera Gud. Ob fick erfara Guds främlingskap och storhet, i ett svar till Job för att sätta rätt perspektiv på saker och ting säger Gud i Job 38:4-7...

En vanlig religionskritik bland ateister är att Gud inte skapat människan utan att människan skapat Gud. Och när vi reducerar Gud till att ligga under vår kontroll, när vi glömmet hans storhet och vår respekt inför den, ja då ger vi dessa kritiker rätt. Nietzsche utropade att Gud var död, att människan inte längre kunde tro på den Gud hon målat upp utan endast hade

sig själv att tillbe och följa. Och den Gud som Nietzsche talar om är sannerligen död, eller har rättare sagt aldrig levt. Den Gud som människor försökt kontrollera och vars mening man självsäkert uttalat har aldrig haft ett liv utanför människans egen fantasi. Vi behöver verkligen en ödmjukhet inför Guds identitet. Vi kan inte fånga in honom under våra egna begrepp. Detta måste vi också komma ihåg i vårt möte med människor som inte delar vår tro. Vi kan aldrig erbjuda dessa människor ett paket, en tiopunktsplan till himlen där Gud behändigt kan beskrivas med några målande bilder. Det enda vi äger är vår egen berättelse, om hur Gud förvandlat våra liv, hur han genom sin dö på korset mot alla odds tagit oss in i hans famn.

Och detta är något oerhört att kunna erbjuda människorna runt omkring oss. En Gud som är större än människan. Jag tror att människor idag söker efter en mening som är större än deras vardag, som kan vara större än människans försök till herravälde som så tydligt bara mynnar ut i klimatförändringar och orättvisor som idag får vetenskapsmän och inte domedagsprofeter att proklamera en realistisk risk för jordens undergång.

Inte sällan har vi för att nu människor gått motsatt väg. Vi har försökt paketera Gud i ett smidigt format som människor ska kunna ta till sig utan att bli obehagligt utmanade. Men när vi erbjuder en Gud som är människans egen att kontrollera, hur ska vi då kunna påstå att någon behöver ta emot Gud som sin frälsare? Om det rör sig om en liten pocketgud som är mindre än människan själv, då klarar sig väl människor lika bra utan. Gud är utmanande för människor, för oss som tror lika mycket som för dem som inte tror. Ja jag menar att den Gud som bibeln presenterar är lika kärleksfull som obehagligt utmanande. Varför, jo för att en tro på Gud handlar om ett tronskifte i livet. Den tron där människan sedan syndafallet placerat sig själv rymmer inte två kungar. Ska Gud verkligen bli vår Gud så måste vi själva abdikera. Och det går emot något oerhört djupt inom oss, en trotsighet mot Gud som är grunden för den avgrund som Jesu offer skapat en bro över.

Temat för denna dag söndag är i kyrkoåret "sänd mig". Grunden för en sådan önskan kan bara vara grundat i en tro på vem Gud är. Om vi inte kan ge ett ärligt svar på Jesus fråga "Vem är jag?". Då har vi inget uppdrag att bli sända på. För att nå en mänsklighet som bokstavligt talat är på väg att ta död på sig själva så måste vi börja i den egna fromheten.

Den egna tron. Inte i ett försök att genom fromma gärningar förtjäna att bli sända, utan att genom att umgås med Gud lära något av vem han är och så ställa oss under det vattenfall av nåd som förvandlar oss.

Men när vi blir sända vad ska vi göra och säga. Petrus bekännelse är rak och lämnar inga frågetecken eller öppningar för individuella tolkningar. Man kan fråga sig vad människor runt omkring oss skulle svara om de fick frågan vem vi i kyrkan menar att Jesus är. Vår bekännelse är kanske inte alltid lika tydlig. Denna lite klädsamma tveksamhet har som jag tror två anledningar. Antingen så är vi själva osäkra på vem Jesus verkligen är för oss. Eller så är vi rädda för hur vi ska framstå om vi är så tydliga utåt.

Hur det är skiljer sig säkert mycket mellan oss alla. Att vi inte är säkra på vem Jesus är inte samma sak som att vi inte vet vem vi enligt den kristna traditionen bör tro att Jesus är. Detta handlar snarare om vem vi låter Jesus vara i våra egna liv. Visst kan vi säga att Jesus är en räddare men om han inte räddat oss, ja känner vi honom då verkligen som en räddare eller frälsare. Ord är bara tomma skal som är våra att ladda med mening, och ett tal om frälsare som jag inte upplever har räddat mig, det är bara tomma skott. En sådan inre övertygelse är inte något som vi kan befästa en gång utan måste förnyas var dag. Men hur är det då med samhället runt omkring oss. Tvekar vi att ge dem samma bekännelse som Petrus gav?

Kanske. Dels är vi nog rädda att de inte ska förstå vad vi säger. Messias, den levande Gudens son, är ju inte riktigt begrepp som ingår i den moderne svenskens språkbruk. Och vi måste vara beredda att förklara, att bara rabbla formler som bara den egna gruppen förstår är inte särskilt modigt eller framgångsrikt.

Men jag tror inte att vi behöver vara rädda för att framstå som knepiga om vi är tydliga med vad vi tror. Min erfarenhet är snarare tvärt om. Om vi inte kan berätta varför vi gjort det, i vårt land, udda valet att vara bekännande kristna så framstår vi sannerligen som konstiga. Inte nog med att vi går in i knepiga byggnader, sjunger gamla sånger och lyssnar på ett allt för långt tal, vi har inte ens en anledning till det.

Jag tror att vi lever i en ny tid, den sekulariseringsprocess vi haft i vårt land där religionskritiken varit central är inte längre en självklar utgångspunkt. Människor idag lever under mängder av intryck från olika håll. Genom media och internet möter vi representanter från en mängd olika intressegrupper som högt och ljudligt vill att vi ska lyssna till deras budskap. För människor i vår omgivning har vi snarar möjligheten att framstå som något välkänt och tryggt. För dem som vi lever med är vi mer än en schablon, mer än en kristen. Vi är en vän. Låt inte främmande bilder i media bli de enda kristna som dessa människor möter. Och för dessa våra vänner som inte har en tro kanske vi är den enda kontakten med den kristna tron. Så vi behöver kanske inte så mycket be Gud att sända oss, som om hjälp för att kunna användas dit han redan har sänt oss.

Jesus är Messias, den levande Gudens son. En Gud vars storhet vi aldrig får sluta påminna varandra om för det är den som är grunden för vår kristna identitet, för vårt uppdrag som utsända. Denna bekännelse är något vi frimodigt kan erbjuda andra människor där vi är i vår vardag. Låt oss be Gud att använda oss där vi lever, dit han har sänt oss. Och låt oss vara beredda på de möjligheter vi får att berätta om varför vi går i kyrkan eller varför vi tror på Gud. En beredskap som bara kan börja i den egna tron och ett budskap som vi endast ska ge om vi känner kärlek för människor, annars är vi endast skrällande cymbaler och falska vittnen.